

Conceptbesluit tot wijziging of invoering van enkele bepalingen die zien op renseignering van gegevens

Artikel I

Het Uitvoeringsbesluit inkomstenbelasting 2001 wordt als volgt gewijzigd:

A. In artikel 22 wordt, onder vernummering van het derde tot en met vijfde lid tot vierde tot en met zesde lid, een lid ingevoegd, luidende:

3. Als gegevens en inlichtingen als bedoeld in artikel 10.8, eerste lid, van de wet worden mede aangewezen de naam, het adres en de geboortedatum van de belastingplichtige op wie de gegevens, bedoeld in het tweede lid, betrekking hebben.

Artikel II

In het Uitvoeringsbesluit internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen wordt artikel 2, tweede lid, als volgt gewijzigd:

1. In de eerste zin wordt "tweede lid" vervangen door "tweede en derde lid".
2. In de tweede zin wordt "derde lid" vervangen door "vierde lid".

Artikel III

1. Als administratieplichtigen als bedoeld in artikel 10.8, eerste lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001 worden mede aangewezen levensverzekeraars in de zin van de Wet op het financieel toezicht die een recht op periodieke uitkeringen of verstrekkingen als bedoeld in hoofdstuk 2, artikel I, onderdeel Q, tweede lid, van de Invoeringswet Wet inkomstenbelasting 2001 verzekeren.

2. Als gegevens en inlichtingen als bedoeld in artikel 10.8, eerste lid, van de Wet inkomstenbelasting 2001 worden met betrekking tot het recht, bedoeld in het eerste lid, aangewezen:

- a. de naam, het adres en de geboortedatum van de gerechtigde tot de uitkering of verstrekking;
- b. de waarde in het economische verkeer van het recht op 31 december 2020;
- c. het gezamenlijke bedrag van de tot en met 31 december 2020 betaalde premies;
- d. het gezamenlijke bedrag van de tot en met 31 december 2020 genoten uitkeringen.

3. Een administratieplichtige als bedoeld in het eerste lid is gehouden de gegevens en inlichtingen te verstrekken op de door de inspecteur voorgeschreven wijze. De gegevens en inlichtingen dienen uiterlijk te worden verstrekt op 31 januari 2021.

Toelichting

Algemeen

Renseignering gegevens en inlichtingen aan de Belastingdienst

De Belastingdienst heeft periodiek bepaalde gegevens en inlichtingen nodig ten behoeve van de voor de aanslagregeling benodigde contra-informatie en in het kader van de benodigde informatie voor de vooringevulde aangifte (VIA). Hiertoe zijn op grond van de Wet inkomstenbelasting 2001

(Wet IB 2001)¹ bepaalde administratieplichtigen aangewezen om uit eigen beweging bepaalde gegevens en inlichtingen bij de inspecteur (oftewel: de Belastingdienst) aan te leveren. Daarbij dient de administratieplichtige het burgerservicenummer (bsn) te vermelden van degene op wie de gegevens en inlichtingen betrekking hebben.² De wettelijke grondslag hiervoor is opgenomen in de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR). Op grond van de AWR dient een betrokkene het bsn voorts aan die aangewezen administratieplichtigen te leveren voor dat doel. Dit dient uiterlijk te gebeuren op het moment waarop de betreffende administratieplichtigen op grond van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inzake rijksbelastingen 1994 aan hun renseigneringsverplichting moeten voldoen. De Belastingdienst heeft het bsn nodig om de informatie op een effectieve wijze te kunnen gebruiken gedurende het uitvoerings- en toezichtsproces. Welke administratieplichtigen het betreft en welke gegevens en inlichtingen zij verder moeten verstrekken, is opgenomen in het Uitvoeringsbesluit inkomstenbelasting 2001 (UBIB 2001).³ Voor de Belastingdienst is de te verkrijgen informatie van groot belang voor het uitvoerings- en toezichtproces.

Met ingang van 1 januari 2020 wordt voornoemde gegevensverstrekking aan de Belastingdienst uitgebreid met een eenmalige renseigneringsstroom en wordt tegelijkertijd van de gelegenheid gebruikgemaakt om de bestaande renseigneringsbepaling aan te vullen.

De nieuwe eenmalige renseigneringsstroom is van toepassing op administratieplichtigen die aanbieder zijn van saldolijfrenten waarvoor een afrekenverplichting geldt op 31 december 2020. Deze bepaling kent dezelfde grondslag⁴ als de bestaande renseigneringsbepaling voor onder andere verzekeringsproducten.⁵ Bij de nieuwe renseigneringsstroom ontstaat een wettelijke grondslag voor het door de administratieplichtige verstrekken van het bsn aan de Belastingdienst, zoals reeds geldt voor de bestaande renseigneringsbepaling.

Bij de invoering van de Wet IB 2001 is in de Invoeringswet Wet inkomstenbelasting 2001 (Invoeringswet Wet IB 2001) overgangsrecht opgenomen voor de destijds bestaande lijfrenten.⁶ Voor lijfrenten waarvan de premies in het geheel niet aftrekbaar waren (zuivere saldolijfrenten) eindigt dit overgangsrecht met ingang van 1 januari 2021 in combinatie met een daaraan voorafgaande afrekenverplichting.⁷ Na beëindiging van het overgangsrecht gaan saldolijfrenten in de regel naar box 3. Om te voorkomen dat de overgang van box 1 naar box 3 zou leiden tot verlies van de box 1-claim over het saldo van deze lijfrenten⁸ is in het overgangsrecht een afrekenverplichting opgenomen per 31 december 2020. Deze afrekenverplichting houdt in dat op 31 december 2020 in box 1 belasting moet worden betaald over de waarde van de saldolijfrente verminderd met het totaalbedrag van de ter zake betaalde, niet-afgetrokken premies.⁹

¹ Artikel 10.8, eerste lid, Wet IB 2001.

² Artikel 10.8, eerste lid, Wet IB 2001 in verbinding met artikel 53, tweede en derde lid, van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR).

³ Artikel 22 UBIB 2001.

⁴ Artikel 10.8, eerste lid, Wet IB 2001.

⁵ Artikel 22 UBIB 2001.

⁶ Hiermee worden bedoeld: rechten op periodieke uitkeringen of verstrekkingen die de tegenwaarde voor een prestatie vormen.

⁷ In het Belastingplan 2020 is een aanpassing opgenomen van de afrekenverplichting waardoor deze per 1 januari 2020 niet meer geldt voor lijfrenten waarvan de premies gedeeltelijk niet in aftrek zijn gekomen (de zogenoemde hybride saldolijfrenten).

⁸ Het saldo van deze lijfrenten is het bedrag waarmee de waarde van de aanspraak uitkomt boven het totaalbedrag van de ter zake van de lijfrente betaalde, niet-afgetrokken premies. Dit bedrag spiegelt het rendement weer dat tijdens de looptijd van een dergelijke lijfrente is behaald.

⁹ Voor zover deze premies niet bij een eerdere uitkering in aanmerking konden worden genomen.

Vanwege het eenmalige karakter van de renseigneringsstroom in verband met de afrekenverplichting is hiervoor geen bepaling opgenomen in het UBIB 2001, maar een afzonderlijke bepaling in onderhavig besluit.

Zoals aangegeven wordt van de gelegenheid gebruikgemaakt om de bestaande renseigneringsbepaling¹⁰ aan te vullen met bepaalde persoonsgegevens (de naam, het adres en de geboortedatum) die in de praktijk al onderdeel uitmaken van de renseignering en zijn opgenomen in diverse handleidingen omtrent renseigneringsverplichtingen. Hiermee krijgt de renseignering van de persoonsgegevens een duidelijke wettelijke verankering en wordt beter gewaarborgd dat de Belastingdienst alleen persoonsgegevens gerenseigneerd krijgt die noodzakelijk zijn voor het proces van identificatie en verificatie. Voor elk van de renseigneringsstromen geldt namelijk dat de Belastingdienst bij de gegevens en inlichtingen het bsn meegeleverd krijgt van degene op wie de gegevens en inlichtingen betrekking hebben. Met het bsn kan de Belastingdienst de gegevens en inlichtingen effectief (geautomatiseerd) relateren aan de betreffende belastingplichtige. Voorts dient de Belastingdienst te verifiëren dat het bsn betrekking heeft op de persoon van wie hij de persoonsgegevens verwerkt en dient hij het juiste bsn aan de juiste persoon te kunnen koppelen als bijvoorbeeld een foutief bsn wordt aangeleverd. Daarvoor heeft de Belastingdienst de genoemde aanvullende identificerende gegevens nodig. Zie voor een verdere toelichting de paragraaf inzake gegevensbescherming.

In de praktijk van de reeds bestaande renseigneringsstromen worden, zoals gezegd, diverse handleidingen gebruikt omtrent de renseigneringsverplichtingen. In deze handleidingen zijn ook gegevens opgenomen die dienen ter identificatie en verificatie van de persoon in kwestie en de koppeling van die persoon aan het geleverde bsn. Deze zijn in nauw overleg met de betrokken administratieplichtigen opgesteld. Hierin is tot in detail beschreven hoe het proces van renseignering in zijn werk gaat. De handleidingen zijn voor de betrokkenen te raadplegen op een daarvoor speciaal in het leven geroepen website van de Belastingdienst die ziet op ondersteuning van het digitaal berichtenverkeer (odb).¹¹ De handleidingen worden regelmatig geactualiseerd. Voor de hiervoor genoemde nieuwe renseigneringsstroom zal een aanvulling op de bestaande handleiding voor gegevensverstrekking inzake verzekeringsproducten worden opgesteld.

Gegevensbescherming

Aangezien zowel de bestaande renseigneringsstromen als de in dit besluit opgenomen nieuwe renseigneringsstroom zien op onder meer de levering van de naam, het adres, de geboortedatum en het bsn van degene op wie de te renseignerende gegevens en inlichtingen betrekking hebben (hierna: betrokkene), vloeien uit de renseigneringsstromen verwerkingen van persoonsgegevens voort.¹²

¹⁰ Artikel 22 UBIB 2001.

¹¹ Zie <https://www.odb.belastingdienst.nl>.

¹² Onder een persoonsgegeven wordt op hoofdlijnen verstaan: alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijk persoon. Als identificeerbaar wordt volgens de AVG beschouwd een natuurlijk persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identificator zoals een naam, een identificatienummer, locatiegegevens, een online identificator of van een of meer elementen die kenmerkend zijn voor de fysieke, fysiologische, genetische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit van die persoon. Met verwerking wordt, kort gezegd, bedoeld: een bewerking of geheel van bewerkingen met betrekking tot persoonsgegevens (waaronder het verstrekken, verzamelen en vastleggen van gegevens).

Persoonsgegevens worden onder meer als een onderdeel van de persoonlijke levenssfeer in de Grondwet en als onderdeel van het privéleven in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) beschermd.¹³ Hierna worden de rensigneringsverplichtingen getoetst aan (het toepasselijke artikel in) het EVRM.¹⁴ Voorts is op de verwerking van persoonsgegevens de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)¹⁵ van toepassing en zal worden ingegaan op de specifieke waarborgen uit de AVG.¹⁶ De AVG werkt als verordening rechtstreeks in de Nederlandse rechtsorde en voorziet grotendeels in de wetgevingsopdracht van de Grondwet¹⁷. Aangezien op de verwerking van het bsn tevens de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer (Wabb) van toepassing is, wordt ook deze wet behandeld.

Ten aanzien van het EVRM is relevant dat de verwerking van de gegevens en inlichtingen in het kader van de rensigneringsverplichtingen onder de reikwijdte van het privéleven valt en dat er sprake is van een inmenging in het privéleven van een betrokkene door de Belastingdienst. Wanneer een dergelijke inmenging aan de orde is, is vereist dat deze bij de wet is voorzien. Dit houdt in dat sprake is van een wettelijke basis (in het nationale recht) en dat deze strookt met de principes van de rechtstaat.¹⁸ Aan de wettelijke basis worden kwaliteitseisen gesteld.¹⁹ Zo moet deze voldoende toegankelijk zijn voor een betrokkene. Voorts dient de wettelijke basis voldoende voorzienbaar te zijn. Dit laatste houdt onder meer in dat de wettelijke basis voldoende precies is opdat een betrokkene kan voorzien wat de consequenties van de wettelijke basis in zijn specifieke geval zullen zijn. De wettelijke basis dient verder afdoende waarborgen te bevatten teneinde willekeur en misbruik te vermijden. De rensigneringsverplichtingen regelen uitdrukkelijk dat de Belastingdienst bevoegd is om de specifiek genoemde persoonsgegevens te verwerken van afgebakende doelgroepen. Verder is hierbij concreet aangegeven voor welke doeleinden dit gebeurt. Hiermee wordt voldaan aan de genoemde kwaliteitseisen.

Verder is vereist dat een inmenging in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van – in dit geval – het economisch welzijn van het land.²⁰ Een inmenging is noodzakelijk wanneer sprake is van een dringende maatschappelijke behoefte daartoe. Dit gaat op voor de genoemde rensigneringsstromen. De persoonsgegevens in de genoemde rensigneringsstromen zijn in beginsel (specifiek) noodzakelijk voor de Belastingdienst ten behoeve van een correcte belastingheffing over (potentieel) belastbare inkomsten.²¹ Zonder de persoonsgegevens van

¹³ Het betreft artikel 10 van de Grondwet en artikel 8 EVRM.

¹⁴ In artikel 7 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (het Handvest) is tevens het recht op eerbiediging van het privéleven opgenomen. Krachtens artikel 8, eerste lid, Handvest heeft eenieder recht op bescherming van zijn persoonsgegevens.

¹⁵ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) (PbEU 2016, L 119).

¹⁶ In Nederland is voorts de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming (UAVG) van toepassing op de verwerking van persoonsgegevens.

¹⁷ Het betreft artikel 10, tweede en derde lid, van de Grondwet.

¹⁸ Aan de eis dat de inmenging bij de wet is voorzien (dat er een wettelijke basis is) kan ook zijn voldaan wanneer sprake is van gedelegeerde regelgeving.

¹⁹ Zie onder meer EHRM 26 april 1979, nr. 6538/74, (Sunday Times/Verenigd Koninkrijk), ECLI:CE:ECHR:1979:0426JUD000653874.

²⁰ Op het noodzakelijkheidsvereiste ten aanzien van het bsn wordt meer specifiek in de reflectie op de Wabb ingegaan.

²¹ Meer gedetailleerd betreft het doel hetgeen in de Wet IB 2001 is opgenomen, zijnde de belastingheffing over inkomen uit werk en woning, het voordeel uit sparen en beleggen en voor de bepaling van de hoogte van de persoonsgebonden aftrekposten.

degene op wie de gegevens betrekking hebben is een verplichting tot eigener beweging gegevensverstrekking namelijk niet effectief, omdat de gegevens niet herleidbaar zijn tot degene op wie ze betrekking hebben en de Belastingdienst zodoende niet beschikt over de voor de aanslagregeling benodigde contra-informatie (om de aangiften inkomstenbelasting te kunnen controleren) en niet over informatie om de VIA mee te kunnen vullen.

Het noodzakelijkheids criterium wordt mede ingevuld aan de hand van de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. Ten aanzien van de proportionaliteit dient afgewogen te worden of verwerkingen die uit de genoemde renseigneringsverplichtingen voortvloeien, evenredig zijn aan het beoogde doel. Het belang voor de Belastingdienst om de gegevens van de nieuwe renseigneringstroom te ontvangen is gelegen in de mogelijkheid om de juistheid van het door een belastingplichtige in de aangifte opgegeven bedrag te controleren of te detecteren wanneer onterecht geen aangifte van inkomsten is gedaan. Daar staat tegenover dat het risico dat belastingplichtigen lopen op schending van de privacy als gevolg van het verstrekken en verwerken van hun bsn relatief gering is doordat de verplichting alleen wordt opgelegd aan specifieke administratieplichtigen, namelijk verzekeraars, en dat het gebruik van het bsn fouten bij het verwerken van hun persoonsgegevens door de Belastingdienst juist beperkt. Daarnaast beschermt het verwerken van de persoonsgegevens belastingplichtigen tegen het doen van onvolledige aangifte en mogelijke navorderingen of boetes die daarvan het gevolg kunnen zijn. De genoemde renseigneringsverplichtingen schetsten zo de randvoorwaarden voor de verwerking van de in de renseigneringsstromen opgenomen persoonsgegevens en waarborgen hiermee de proportionaliteit.

Ten aanzien van de subsidiariteit geldt dat het doel waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt in redelijkheid niet op een andere, voor een betrokkene minder nadelige wijze kan worden bereikt. Dit gaat op voor de genoemde renseigneringsverplichtingen. Het ontbreken van de persoonsgegevens zou er zoals hiervoor al toegelicht aldus toe leiden dat de Belastingdienst niet doeltreffend en doelmatig de aangiften inkomstenbelasting kan controleren. Zo zorgen de persoonsgegevens in de renseigneringsstroom er allereerst voor dat de informatie aan een juiste betrokkene kan worden gerelateerd. Zonder de renseigneringsstroom zou de Belastingdienst voor de controle van een aangifte van een betrokkene aanvullende informatie direct bij zo'n betrokkene dienen op te vragen, wat in verband met hiermee gepaard gaande administratieve lasten nadeliger is. Met de VIA beoogt de Belastingdienst voorts belastingplichtigen te helpen een juiste aangifte inkomstenbelasting te doen. Hierbij tracht de Belastingdienst een omgeving te creëren waarin het maken van fouten (en mogelijke navorderingen) zoveel mogelijk wordt voorkomen.²²

AVG

Voorgenomen wet- en regelgeving inzake de verwerking van persoonsgegevens dient voorts te worden getoetst aan de beginselen in en eisen van de AVG. Persoonsgegevens moeten volgens de

²² In het kader van de zogenoemde uitvoerings- en toezichtsstrategie van de Belastingdienst wordt ernaar gestreefd dat belastingplichtigen bereid zijn uit zichzelf (fiscale) regels na te leven, zonder dwingende en kostbare acties van de Belastingdienst. Deze strategie moet er onder meer voor zorgen dat het niveau van naleving, en daarmee het bedrag aan verschuldigde belasting dat binnenkomt, zo hoog mogelijk is en de continuïteit van belastingopbrengsten worden geborgd. Zie verder het Jaarplan 2019 Belastingdienst, te raadplegen via <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/jaarplannen/2018/11/05/jaarplan-2019-belastingdienst>.

AVG allereerst worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van een betrokkene rechtmatig, behoorlijk en transparant is. De twee in onderhavig besluit opgenomen rensigneringsverplichtingen voorzien allereerst in een specifieke wettelijke grondslag voor de verwerking van de in de rensigneringsverplichtingen opgenomen persoonsgegevens. De beoogde verwerkingen door de Belastingdienst vinden primair plaats voor zover dit noodzakelijk is voor de vervulling van een wettelijk vastgelegde taak van algemeen belang van de Belastingdienst (belastingheffing). Concreet heeft dit in de praktijk betrekking op de verwerking van de voor de aanslagregeling benodigde contra-informatie en in het kader van de benodigde informatie voor de VIA.²³ Voor de aangewezen administratieplichtigen is de verwerking van de bij de rensigneringsverplichtingen betrokken persoonsgegevens noodzakelijk voor de vervulling van een wettelijke verplichting die op hen rust.

De rensigneringsverplichtingen zijn verder voldoende duidelijk en nauwkeurig, zodat de toepassing ervan voldoende voorspelbaar is en in de nodige waarborgen wordt voorzien. Hierdoor is het voor een betrokkene transparant in hoeverre de hem betreffende persoonsgegevens (kunnen) worden verwerkt. Persoonsgegevens mogen volgens de AVG voorts slechts worden verzameld voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (doelbinding). Uit de grondslag van de twee rensigneringsverplichtingen volgt dat de bij de rensigneringsverplichtingen betrokken persoonsgegevens slechts worden verwerkt ten behoeve van de belastingheffing over inkomen uit werk en woning, het voordeel uit sparen en beleggen en voor de bepaling van de hoogte van de persoonsgebonden aftrekposten.

De Belastingdienst zal in de verwerking van de rensigneringsstromen tevens voorzien in de borging van de benodigde gegevensbeschermingsbeginselen uit de AVG, zoals minimale gegevensverwerking, opslagbeperking, integriteit en vertrouwelijkheid. Er is een gegevensbeschermingseffectbeoordeling, ook wel Privacy Impact Assessment (PIA) genoemd, uitgevoerd.

Ten aanzien van het beginsel juistheid heeft de Belastingdienst maatregelen getroffen om te voorkomen dat de persoonsgegevens die, gelet op de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, onjuist zijn. Zo voert de Belastingdienst bij de ontvangst van de gegevens, naast technische controles, ook controles uit op het koppelen van de juiste gegevens aan de juiste persoon en zijn bsn. Voorts draagt de verwerking van de persoonsgegevens bij aan het genoemde beginsel van minimale gegevensverwerking, omdat wordt voorkomen dat meer (onjuiste) gegevens (bijvoorbeeld van een andere belastingplichtige door een onjuiste koppeling) worden verwerkt.

Verwerking van het bsn

²³ In dit kader kan de informatie ook worden gebruikt door de Belastingdienst in de zogenoemde selectiemodule om te bepalen of uitworp van de aangifte inkomstenbelasting voor (handmatige) controle nodig is. Verder kan verwerking door de Belastingdienst plaatsvinden ter vervulling van een wettelijke verplichting tot verwerking die op de Belastingdienst rust.

Voor de verwerking van het bsn gelden specifieke voorschriften.²⁴ De AVG geeft, kort gezegd, een mogelijkheid om bij lidstatelijk recht specifieke voorwaarden te stellen aan de verwerking van een nationaal identificatienummer. De Uitvoeringswet AVG (UAVG) regelt ter uitvoering hiervan dat een nummer dat ter identificatie van een persoon bij wet is voorgeschreven, bij de verwerking van persoonsgegevens slechts gebruikt wordt ter uitvoering van de betreffende wet dan wel voor doeleinden bij de wet bepaald. Op basis van de UAVG kan in andere wetten invulling worden gegeven aan het gebruik van dergelijke nummers. Daarnaast maakt de UAVG het mogelijk bij algemene maatregel van bestuur andere gevallen aan te wijzen waarin een persoonsnummer mag worden gebruikt.

Voorts is de Wabb van toepassing, waarin algemene regels over het gebruik van het bsn zijn opgenomen. Voor de overheid is het gebruik van een uniek persoonsnummer geregeld in de Wabb. Overheidsorganen kunnen, kort gezegd, bij het verwerken van persoonsgegevens in het kader van de uitvoering van hun taak (oftewel: hun taak van algemeen belang) gebruikmaken van het bsn. Hiervoor is geen nadere regelgeving vereist. Wel dient het gebruik van het bsn beperkt te blijven tot gevallen waarin dit noodzakelijk is. Dit gaat op voor de twee hiervoor genoemde renseigneringsstromen. Zonder het bsn kan de Belastingdienst de renseigneringsstromen niet effectief en correct verwerken omdat het bsn ervoor zorgt dat de betreffende gegevens en inlichtingen aan de juiste belastingplichtige worden gerelateerd. Door middel van het bsn kunnen de gereenseigneerde gegevens geautomatiseerd gekoppeld worden aan de juiste belastingplichtigen en hoeft dit niet handmatig te gebeuren, wat tot een grote kans op fouten en tot meer uitvoeringslasten zou leiden. Voor instellingen die geen beroep kunnen doen op de algemene bevoegdheid in de Wabb - de private sector - dient het gebruik te zijn voorgeschreven in sectorale wetgeving. In dit verband is van belang dat de aangewezen administratieplichtigen op grond van de AWR zijn gehouden bij de rensignering (uit eigen beweging) het bsn te vermelden van een betrokkene.

Gebruikers in de zin van de Wabb dienen voorts in het onderlinge gegevensverkeer in beginsel uitsluitend het bsn als persoonsnummer te gebruiken. Uit de Wabb volgt ook dat indien de gebruikers (in de zin van de Wabb) bij het verwerken van persoonsgegevens een bsn gebruiken, zij zich ervan vergewissen dat het bsn betrekking heeft op de persoon wiens persoonsgegevens worden verwerkt. Voor deze vergewisplicht verwerkt de Belastingdienst de andere persoonsgegevens (de naam, het adres en de geboortedatum) die naast het bsn worden gereenseigneerd. Administratieplichtigen die het bsn dienen te verwerken, zijn ook gehouden aan de vergewisplicht te voldoen. Deze controle kan op uiteenlopende manieren worden vormgegeven, zolang op zorgvuldige wijze kan worden vastgesteld dat het bsn en een betrokkene bij elkaar horen. Het zullen steeds de omstandigheden van het geval zijn die bepalen of een meer strikte en formele dan wel een meer informele invulling van de vergewisplicht aan de orde is.

²⁴ Aangezien het bsn een persoonsgegeven is, dient de verwerking daarvan tevens aan de overige vereisten uit de AVG te voldoen. In het bijzonder dient het bsn te worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van een betrokkene rechtmatig, behoorlijk en transparant is en dient rekening te worden gehouden met de beginselen van doelbinding en minimale gegevensverwerking.

Advies en consultatie

De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) is conform de AVG gevraagd te adviseren of de in dit besluit opgenomen renseigneringsverplichtingen voldoen aan de geldende wet- en regelgeving met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens. Het voorstel geeft de AP geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Gevolgen voor bedrijfsleven en burger

Aan de wijzigingen die opgenomen zijn in dit besluit zijn geen of geringe additionele gevolgen voor de administratieve lasten verbonden.

Artikelsgewijs

Artikel I, onderdeel A (artikel 22 van het Uitvoeringsbesluit inkomstenbelasting 2001)

Zoals in het algemeen deel van deze nota is toegelicht, is in artikel 22 UBIB 2001 bepaald welke gegevens en inlichtingen door de in dat artikel aangewezen administratieplichtigen uit eigen beweging aan de inspecteur dienen te worden aangeleverd ten behoeve van de voor de aanslagregeling benodigde contra-informatie en in het kader van de benodigde informatie voor de VIA. De grondslag voor deze renseignering en het daarbij verstrekken van het bsn is artikel 10.8, eerste lid, Wet IB 2001 in verbinding met artikel 53, tweede en derde lid, AWR.

Zoals reeds toegelicht, worden de persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor het proces van identificatie en verificatie van de betreffende persoon en de koppeling van die persoon aan het geleverde bsn opgenomen in artikel 22 UBIB 2001. In het in dat kader aan artikel 22 UBIB 2001 toe te voegen derde lid wordt aangegeven dat naast de gegevens die zijn opgenomen in het tweede lid van genoemd artikel ook de naam, het adres en de geboortedatum van de belastingplichtige tot de te renseigneren gegevens behoren. Indien er meer gerechtigden zijn tot bijvoorbeeld hetzelfde spaarproduct dienen derhalve deze gegevens te worden verstrekt per gerechtigde tot dat product.

Artikel II

De wijziging van artikel 2 van het Uitvoeringsbesluit internationale bijstandsverlening bij de heffing van belastingen is technisch van aard en ziet op aanpassing van verwijzingen naar artikel 22 UBIB 2001 als gevolg van de vernumming van leden in dat artikel.

Artikel III

Zoals in het algemeen deel van deze nota is toegelicht, wordt in artikel III een eenmalige verplichting tot het uit eigen beweging verstrekken van gegevens en inlichtingen opgenomen in verband met de afrekenverplichting voor zogenoemde zuivere saldolijfrenten op 31 december 2020. De grondslag voor deze renseignering en het daarbij verstrekken van het bsn is artikel 10.8, eerste lid, Wet IB 2001 in verbinding met artikel 53, tweede en derde lid, AWR. Het bedrag dat op grond van de afrekenverplichting in aanmerking wordt genomen wordt op grond van hoofdstuk 2, artikel I, onderdeel Q, tweede lid, Invoeringswet Wet IB 2001 in combinatie met hoofdstuk 2,

artikel I, onderdeel O, eerste lid, tweede volzin, van die wet aangemerkt als inkomen uit werk en woning in de zin van de Wet IB 2001.

In artikel III, eerste lid, wordt opgenomen welke administratieplichtigen aan de eenmalige gegevensverstrekking moeten voldoen. Dit zijn levensverzekeraars in de zin van de Wet op het financieel toezicht die een recht op periodieke uitkeringen of verstrekkingen als bedoeld in hoofdstuk 2, artikel I, onderdeel Q, tweede lid, Invoeringswet Wet IB 2001 verzekeren. Het gaat derhalve om verzekeraars van zuivere saldolijfrenten waarvoor de afrekenverplichting op 31 december 2020 geldt.

In artikel III, tweede lid, worden de gegevens en inlichtingen opgenomen die moeten worden aangeleverd. Dit betreft allereerst, zoals in het algemeen deel van deze nota reeds is toegelicht, de persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor het proces van identificatie en verificatie van de gerechtigde tot de uitkering of verstrekking en de koppeling van die persoon aan het geleverde bsn. Dit betreft de naam, het adres en de geboortedatum van de gerechtigde tot de uitkering of verstrekking. Daarnaast moet de administratieplichtige met betrekking tot het betreffende recht op een periodieke uitkering of verstrekking de waarde in het economische verkeer van dat recht op 31 december 2020, het gezamenlijke bedrag van de tot en met 31 december 2020 betaalde premies en het gezamenlijke bedrag van de tot en met 31 december 2020 genoten uitkeringen aanleveren.

Voornoemde gegevens dienen ertoe het per 31 december 2020 in aanmerking te nemen bedrag vast te stellen. Hiertoe wordt de waarde in het economische verkeer van het recht op 31 december 2020 verminderd met het totaalbedrag van de ter zake van de lijfrente betaalde premies die destijds niet zijn afgetrokken en ook niet bij een eerdere uitkering in aanmerking konden worden genomen. Daarom moet ook het gezamenlijke bedrag van de tot en met 31 december 2020 uit de saldolijfrenten ontvangen uitkeringen worden aangeleverd. Overigens zullen deze gegevens, omdat het een eenmalige rensigneringsstroom betreft, niet worden opgenomen in de VIA.

In artikel III, derde lid, wordt geregeld dat de administratieplichtige de gegevens en inlichtingen moet verstrekken op de door de inspecteur voorgeschreven wijze. Dit betekent dat de gegevens en inlichtingen moeten worden aangeleverd op dezelfde wijze als geldt voor andere verzekeringsproducten. In een aanvulling op de bestaande handleiding voor gegevensverstrekking inzake verzekeringsproducten zal worden beschreven hoe de eenmalige rensignering dient plaats te vinden.

Daarnaast wordt in artikel III, derde lid, geregeld dat de gegevens en inlichtingen uiterlijk op 31 januari 2021 dienen te worden aangeleverd. Het betreft de aanlevering van gegevens en inlichtingen die na afloop van het kalenderjaar waarop de gegevens en inlichtingen betrekking hebben moeten worden aangeleverd. Overeenkomstig de uiterlijke termijnen voor de gegevensverstrekking die in artikel 22, vierde lid, UBIB 2001 zijn opgenomen is de uiterste

aanleverdatum in dat geval 31 januari volgend op het kalenderjaar waarop de gegevens en inlichtingen betrekking hebben.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat als de zuivere saldolijfrente na toepassing van de afrekenverplichting en de beëindiging van het overgangsrecht per 1 januari 2021, vanaf 2021 in aanmerking moet worden genomen in box 3, hiervoor de reeds bestaande renseigneringsverplichting geldt van artikel 22, tweede lid, onderdeel m, UBIB 2001.